

Інститут літератури імені Тараса Шевченка
Національної академії наук України
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

Філологічний дискурс

Збірник наукових праць

Випуск 1

Заснований в 2015 році

Хмельницький – 2015

Засновники:

**Інститут літератури імені Тараса Шевченка Національної академії наук України
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія**

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ №21166-10966 Р від 28.01.2015 р.

Філологічний дискурс : зб. наук. праць / гол. ред. В. П. Мацько. – Хмельницький : ХГПА, 2015. –
Вип. 1. – 105 с.

Збірник наукових праць «Філологічний дискурс» містить статті з актуальних проблем літературознавства (українська література, російська література, література слов'янських народів, література зарубіжних країн, порівняльне літературознавство, теорія літератури, фольклористика, журналістика, літературне джерелознавство і текстологія) та мовознавства (українська мова, російська мова, слов'янські мови, германські мови, романські мови, класичні мови, індоєвропейські мови, загальне мовознавство, перекладознавство, порівняльно-історичне і типологічне мовознавство) тощо.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор: Мацько В.П., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Заступник головного редактора: Тарнашинська Л.Б., доктор філологічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу української літератури ХХ століття Інституту літератури імені Тараса Шевченка Національної академії наук України.

Відповідальний секретар: Кришук В.Л., викладач кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ РАДИ:

Літературознавчий напрям:

Бернадська Н.І., доктор філологічних наук,
професор;

Гуляк А.Б., доктор філологічних наук,
професор;

Дорош Г.О., кандидат філологічних наук,
доцент;

Кіраль С.С., доктор філологічних наук,
професор;

Жулинський М.Г., дійсний член НАН України,
доктор філологічних наук, професор;

Маховська С.В., кандидат філологічних наук,
доцент;

Мейзерська Т.С., доктор філологічних наук,
професор;

Пелешенко Ю.В., доктор філологічних наук,
старший науковий співробітник;

Пірошенко С.Ю., кандидат філологічних наук,
доцент;

Поплавська Н.М., доктор філологічних наук,
професор;

Руснак І.Є., доктор філологічних наук,
професор;

Слоневська І.Б., кандидат філософських наук,
доцент;

Ткачук М.П., доктор філологічних наук,
професор.

Мовознавчий напрям:

Бойко Н.І., доктор філологічних наук,
професор;

Бялик В.Д., доктор філологічних наук,
професор;

Вільчинська Т.П., доктор філологічних наук,
професор;

Галус О.М., доктор педагогічних наук,
професор;

Кушнерик В.І., доктор філологічних наук,
професор;

Марчук Л.М., доктор філологічних наук,
професор;

Мельник Р.М., кандидат філологічних наук,
доцент;

Переломова О.С., доктор філологічних наук,
професор;

Руснак І.С., доктор педагогічних наук,
професор;

Ткачук Г.О., кандидат педагогічних наук,
доцент;

Торчинський М.М., доктор філологічних наук,
професор;

Філінюк В.А., кандидат філологічних наук,
доцент;

Христіанінова Р.О., доктор філологічних наук,
професор;

Шоробура І.М., доктор педагогічних наук,
професор.

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
(протокол №1 від 29 січня 2015 року)*

© Інститут літератури імені Тараса Шевченка
НАН України, 2015

© Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, 2015

© Глїнський С.В. (обкладинка), 2015

Shevchenko Institute of Literature
of the National Academy of Sciences of Ukraine
Khmelnyskyi Humanitarian-Pedagogical Academy

Philological Discourse

Collection of Research Papers

Volume 1

Founded in 2015

Khmelnyskyi – 2015

Founders:
Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine
Khmelnyskyi Humanitarian-Pedagogical Academy
State Registration Certificate of Printed Massmedia
series KB №21166-10966 P of 28.01.2015

Philological Discourse : Collection of research papers / editor in chief V. P. Matsko. – Khmelnytskyi : Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy, 2015, Volume 1, 105 p.

*Collection of research papers «Philological Discourse» contains the articles on the topical problems of **literary criticism** (Ukrainian literature, Russian literature, literature of Slavic nations, literature of foreign countries, comparative literary criticism, theory of literature, study of folklore, journalism, literary source studies and text studies) and **linguistics** (Ukrainian language, Russian language, Slavic languages, Germanic languages, Romanic languages, classical languages, Indo-European languages, general linguistics, translation studies, comparative-historical and typological linguistics) etc.*

EDITORIAL BOARD:

Editor in chief: Matsko V.P., doctor of philology, professor, professor of the department of Ukrainian and literature of Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy.

Deputy editor in chief: Tarnashynska L.B., doctor of philology, senior research associate, senior research associate of the department of Ukrainian literature of the XX century of Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine.

Executive editor: Kryshchuk V.L., teacher of the department of Ukrainian and literature of Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy.

MEMBERS OF EDITORIAL COUNCIL:

Field of literary criticism:

Bernadska N.I., doctor of philology, professor;
Huliak A.B., doctor of philology, professor;
Dorosh H.O., candidate of philology, assistant professor;
Kiral S.S., doctor of philology, professor;
Zhulynskyi M.H., academician of the National Academy of Sciences of Ukraine, doctor of philology, professor;
Makhovska S.V., candidate of philology, assistant professor;
Meizerska T.S., doctor of philology, professor;
Peleshenko Yu.V., doctor of philology, senior research associate;
Piroshenko S.Yu., candidate of philology, assistant professor;
Poplavska N.M., doctor of philology, professor;
Rusnak I.Ye., doctor of philology, professor;
Slonievska I.B., candidate of philosophy, assistant professor;
Tkachuk M.P., doctor of philology, professor.

Field of linguistics:

Boiko N.I., doctor of philology, professor;
Bialyk V.D., doctor of philology, professor;
Vilchynska T.P., doctor of philology, professor;
Halus O.M., doctor of pedagogics, professor;
Kushneryk V.I., doctor of philology, professor;
Marchuk L.M., doctor of philology, professor;
Melnyk R.M., candidate of philology, assistant professor;
Perelomova O.S., doctor of philology, professor;
Rusnak I.S., doctor of pedagogics, professor;
Tkachuk H.O., candidate of pedagogical sciences, assistant professor;
Torchynskyi M.M., doctor of philology, professor;
Filiniuk V.A., candidate of philology, assistant professor;
Khrystianinova R.O., doctor of philology, professor;
Shorobura I.M., doctor of pedagogics, professor.

*Recommended for publication by the decision of the Scientific Board
of Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy
(protocol №1 of January 29, 2015)*

ЗМІСТ

ВАЛЕНТИН ВАНДИШЕВ <i>Тарас Шевченко і важка наша «Парадигма»</i>	7
ОЛЕКСАНДР ВЕШЕЛЕНІ <i>Шевченко – Світличний: поетичний діалог</i>	12
АЛЛА ВІННІЧУК <i>Художня інтерпретація Коліївщини в поемі «Гайдамаки» Тараса Шевченка</i>	16
ОКСАНА КОСТЕНКО <i>Герой и концепция адресата в прозе (украинский и осетинский периоды творчества Варвары Чередниченко)</i>	19
ВІКТОР КРУПКА <i>Постать Тараса Шевченка у життєтворчості Володимира Забаштанського</i>	23
ВІТАЛІЙ МАЦЬКО <i>Літературне джерелознавство: листи Григорія Голоскевича</i>	26
ЯРОСЛАВ НАГОРНИЙ <i>Дифузії жанру і стилю в прозі П.Богацького на фоні дискусії «хатян» і «радян»</i>	30
ІННА НІКІТОВА <i>Літературний портрет письменника в листах та діалозі</i>	34
АЛЛА НІКОЛАЄВА <i>Біографічний дискурс у світогляді і поезії Тараса Шевченка (кілька концептуальних зауваг в контексті аналізу його лірики)</i>	37
СВІТЛАНА ПРОШЕНКО <i>Експресія моральних метаморфоз у новелістиці Франца Кафки та Миколи Хвильового: компаративний аналіз</i>	40
НІНА ПОЛЯРУШ <i>Тарас Шевченко і літературно-критична думка 40-50 років XIX століття</i>	45
ІРИНА РУСНАК <i>Дмитро Яворницький – популяризатор творчості Тараса Шевченка</i>	48
СЕРГІЙ РУСНАК <i>Описи пам'ятників Тарасові Шевченку як інтерпретація духовного стану світу (на матеріалі мемуарів Уласа Самчука)</i>	52
ІРИНА СЛОНЕВСЬКА <i>На межі художніх дискурсів: постмодерністські ознаки модерністського роману М.Булгакова «Майстер і Маргарита»</i>	57
НАТАЛІЯ ШВЕЦЬ <i>Художнє моделювання морально-етичної проблеми в автобіографічних творах Олекси Гай-Головка</i>	62
ТЕТЯНА ШВЕЦЬ <i>Синтез поглядів і переконань в автобіографічній літературі Докії Гуменної</i>	67
ОЛЬГА БЛАЖЕВИЧ <i>Сурядні ряди у надфразних єдностях поезій Т.Г.Шевченка</i>	69
ГАЛИНА ЗАКОРДОНЕЦЬ <i>Перекладацька спадщина М.Рильського як невід'ємна частина взаємозбагачення культур</i>	72
ВАЛЕНТИНА КРИЩУК <i>Оцінка як предмет мовознавчих студій</i>	74
ЛЮДМИЛА МАРЧУК <i>Ментальний аспект концепту «Війна» (на матеріалі творів Тараса Шевченка)</i>	78
ОЛЕНА ПЕРЕЛОМОВА <i>Моральні цінності Т.Шевченка в мовних знаках національного поетичного дискурсу</i>	82
ОЛЕСЯ ФЕДОРОВА <i>Тактики та лінгвостилістичні засоби реалізації персвазивної стратегії в інаугураційній промові А.Лінкольна</i>	86
ВАЛЕНТИНА ФІЛІНЮК <i>Метафорична персоніфікація у творчості Максима Рильського: лінгвопоетичний аспект</i>	90
ВІТАЛІЯ ЯЦИШИНА <i>Культурно-лінгвістичні та соціально-правові засади європейського мультилінгвізму</i>	94

CONTENT

VALENTYN VANDYSHEV <i>Taras Shevchenko and our Difficult «Paradigm»</i>	7
OLEKSANDR VESHELENI <i>Shevchenko–Svitlychnyi: Poetic Dialogue</i>	12
ALLA VINNICHUK <i>Artistic Interpretation of Koliivshchyna in the Poem «Haidamaky» by Taras Shevchenko</i>	16
OKSANA KOSTENKO <i>Hero and the Concept of Addressee in Prose (Ukrainian and Ossetian periods of Creative Work of Varvara Cherednychenko)</i>	19
VIKTOR KRUPKA <i>Image of Taras Shevchenko of Life and Creative Work of Volodymyr Zabashtanskyi</i>	23
VITALII MATSKO <i>Literary Source Studies: Letters of Hryhorii Holoskevych</i>	26
YAROSLAV NAHORNYI <i>Diffusions of Genre and Style in Prose Writing of P.Bohatskyi on the Background of Discussion of «Khatiany» and «Radiany»</i>	30
INNA NIKITOVA <i>Literary Portrait of Writer in Letters and Dialogue</i>	34
ALLA NIKOLAYEVA <i>Biographical Discourse in the World Outlook and Poetics of Taras Shevchenko (Some Conceptual Remarks in the Context of his Lyrics' Analysis)</i>	37
SVITLANA PIROSHENKO <i>Expression of Moral Metamorphosis in Novelistics of Franz Kafka and Mykola Khvyliovyi: Comparative Analysis</i>	40
NINA POLIARUSH <i>Taras Shevchenko and Literary-Critical Thought of 1840–1850-s</i>	45
IRYNA RUSNAK <i>Dmytro Yavornytskyi – Popularizer of Taras Shevchenko's Creative Work</i>	48
SERHII RUSNAK <i>Description of the Monuments to Taras Shevchenko as Interpretation of Spiritual State of the World (on the Material of Ulas Samchuk's Memoirs)</i>	52
IRYNA SLONEVSKA <i>At the Edge of Artistic Discourses: Postmodern Features of the «Master and Margarita» Modernist Novel by Mikhail Bulgakov</i>	57
NATALIYA SHVETS <i>Artistic Modeling of Mental and Ethical Problem in Autobiographical Works of Oleksa Hai-Holovko</i>	62
TETIANA SHVETS <i>Features Ideological Position of Dokiya Humenna</i>	67
OLHA BLAZHEVYCH <i>Coordinative Series in Above Phrases Unities of T.H.Shevchenko's Poems</i>	69
HALYNA ZAKORDONETS <i>Translation Legacy of M.Rylskyi as Integral Part of Interenrichment of Cultures</i>	72
VALENTYNA KRYSHCHUK <i>Valuation as a Subject of Linguistic Studios</i>	74
LIUDMYLA MARCHUK <i>Mental Aspect of the Concept «War» (on the Material of the Works of Taras Shevchenko)</i>	78
OLENA PERELOMOVA <i>Moral Values of T.Shevchenko in Language Signs of National Poetic Discourse</i>	82
OLESIA FEDOROVA <i>Linguostylistic Means and Tactics of Persuasive Strategy Implementation in A. Lincoln's Inauguration Speech</i>	86
VALENTYNA FILINIUK <i>Metaphoric Personification in Creative Work of Maksym Rylskyi: Linguo Poetic Aspect</i>	90
VITALIYA YATSYSHYNA <i>Cultural-Linguistic and Social-Legal Bases of European Multilingualism</i>	94